

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus II. Qualiter Hospitalia, & alia loca pia, subjecta sint locorum Ordinariis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ARTICULUS II.

*Qualiter Hospitalia, & alia loca pia,
subiecta sine locorum Or-
dinariis?*

3030 **D**E hac questione extat c. *Xenodochiis* 3. h. t. ubi dicitur, de Xenodochiis, & aliis similibus locis, *ut per sollicitudinem Episcoporum, in quorum diocesi existunt, ad easdem utilitates, quibus constituta sunt, ordinentur*, hoc c. in lectione integra, prout refertur à Gonzalez h. t. ad c. 3. n. 1. sic habet: per sollicitudinem Episcoporum, quorum dioceses existunt Xenodochia, Procotrophia, Nosocomia, Orphanotrophia, Eremocomia, & Monasteria, tam Monachorum, quam Sanctimonialium, ad easdem utilitates, quibus constituta sunt, ordinentur, &c. qualiter DEO vacantes, inopiâ, vel necessitatibus nullatenus occupentur, sed omni expulsâ curâ, puris in DEI servitio valeant mentibus permanere. Eundem Canonem postea innovavit Leo IV. in Synodo Romana *Can. 23.* unde constat, compilatores hujus textus Summarium illud Canonis de Xenodochiis, & aliis similibus locis, pro Canone compilasse, & statim apposuisse priora verba ipsius Canonis, satis immutata, ut brevitati confulerent; ita Gonzalez loc. cit.

3031 Pro explicat. *not. 1.* textum istum de jure communi procedere solum de Hospitalibus, & piis locis, Authoritate Episcopi erectis; ubi tamen excipiuntur 1. hospitalia, & loca pia, quantumvis religiosa, (quæ nimirum Episcopi Authoritate sunt erecta) si ea non ad Ordinarios locorum, sed alios pertineant jure speciali, puta privilegio Sedis Apostolicæ, vel præscriptione 40. annorum, aut conventionem, vel statuto apposito in prima ejus fundatione cum consensu Ordinarii, ut habetur in Clement. *Quia contingit.* 2. h. t. ibi: *Nos incuriam, & abusum hujusmodi desistentes*, hoc sacro Concilio approbante sancimus: ut ii: ad quos id de jure, vel statuto in ipsorum fundatione locorum apposito, aut ex consuetudine prescripta legitime vel privilegio Sedis

Apostolicæ pertinet, loca ipsa studeant in prædictis omnibus salubriter reformare, &c. Excipiuntur 2. Hospitalia, & alia pia loca, quæ sub immediata Regum protectione existunt; hæc enim ab Episcopo visitari non possunt, sine eorum licentia, juxta Concil. Trident. *Sess. 22. de reform. c. 8.*

3032 Textus Concilii loc. cit. sic habet: Episcopi, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus à jure concessis, omnium piarum dispositionum, tam in ultima voluntate, quam inter vivos, sint executores; habeant jus visitandi hospitalia, collegia quæcunque, ac confraternitates Laicorum, etiam quas scholas, sive quocunque alio nomine vocant, *non tamen, quæ sub Regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia*: elemosynas Montis pietatis, sive Charitatis, & pia loca omnia, quomodocunque nuncupentur, etiam prædictorum locorum cura ad Laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita, ac omnia quæ ad DEI cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos, instituta sunt, ipsi ex officio, juxta factorum Canonum statuta, cognoscant, & exequantur, non obstantibus quacunque consuetudine etiam immemorabili, privilegio, aut statuto.

Excipiuntur. 3. hospitalia, & alia 3033 loca pia, sine Authoritate Episcopi, edificata, seu instituta, hæc enim non subsunt visitationi Episcopi diocelani, quia non sunt loca religiosa, seu Ecclesiastica, quæ porro jure communi statuta sunt circa subjectionem ejusmodi locorum relatè ad Episcopos, procedunt de his, quæ loca religiosa sunt, ut colligitur ex c. *ad hæc.* 4. b. t. *Not.* tamen, esto hæc pia loca non subsunt locorum Ordinariis, etiam quoad visitationem, sed ipsis Fundatoribus, vel Administratoribus constitutis ab eis, *Fundatore Superstite*, eo tamen mortuo, pertinere ad sollicitudinem Episcopi, ut quæ in ejusmodi locorum utilitatem, & conservationem necessaria sunt, à posteris ritè fiant, ac executioni dentur; cum sint loca pia, nimirum fundata causâ pietatis, & misericordiæ; sic Abbas in cit. c. *Xenodochia*

ebis 3. n. 3. Fagnan. in c. Ad hac 4. h. t. idem etiam statuente jure civili in Authent. de Eccles. titul. collat. 9. §. si quis autem. dices: has exceptiones esse contra Decretum Tridentini, quod Episcopis, tanquam delegatis Papæ, tribuit jus visitandi omnia Hospitalia, & loca pia etiam exempta, licet eorum cura pertineat ad Laicos; Deinde juxta idem Concilium ead. Sess. c. 9. Episcopus, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatus, ab Administratoribus Hospitalium, & aliorum piorum locorum, esto erecta sint sine Autoritate Episcopi, potest rationes exigere; igitur eadem etiam visitare. *Id.* ad 1. textum illum habere clausulam istam: *in casibus à jure concessis, & juxta sacrorum Canonum statuta;* non igitur in casibus à jure ipso à tali subjectione exceptis, tales autem sunt casus positi in factis exceptionibus. Ad 2. *Re.* ab his, quæ ibi dicuntur c. 9. nullum fieri argumentum ad ea, quæ dicta sunt c. 8. illud enim habet aliam clausulam, quam istud; & ideo c. 9. habet locum in casibus etiam jure non permissis; secus, c. 8. Cæterum, quæ pertineant ad munus eorum, quibus officium, seu administratio Hospitalium committitur, habentur in Clement. 2. h. t.

ARTICULUS III.

De novorum Ordinum Religiosorum Institutione.

3034 **D**E hac materia jam superius pleraque diximus in præcedentibus; quibus adde 1. constitutionem contentam c. fin. h. t. ibi: ne nimia religionum diversitas, gravem in Ecclesiam DEI confusionem inducat, firmiter prohibemus, ne quis de cætero novam religionem inveniat: sed quicumque ad religionem converti voluerit, unam de approbatis assumat. Similiter, qui voluerit religiosam domum de novo fundare, regulam, & institutionem accipiat de approbatis.

3035 Alteram in c. unico, eod. in 6. ibi: Religionum diversitatem nimiam (ne confusionem induceret) generale Concilium consulta prohibitionem vetavit. Sed quia non solum importuna petentium inhiatio illarum postmodum multiplicatio.

Tom. III.

nem exorsit, verum etiam aliquorum præsumptuosa temeritas diversorum Ordinum, præcipue mendicantium, (quorum nondum approbationis meruere principium) effrenatam quasi multitudinem adinvenit: *reperitâ constitutione districtius inhibentes, ne aliquis de cætero novum ordinem, aut religionem adinveniat, vel habitum novæ religionis assumat.* Cunctas affatim religiones & Ordines mendicantes post dictum Concilium adinventas, qui nullam confirmationem Sedis Apostolicæ meruerunt, perpetuæ prohibitioni subjicimus, & quatenus processerant, revocamus.

Deinde Clement. 1. eod. habetur, 3036 Mulieres statum Beguinarum sectantes, & de novo assumentes; ac Religiosos in hoc dantes consilium vel favorem, ipso facto esse excommunicatos: statum tamen pœnitentialis per hoc non interdicti, secundum Paulum.

Tertio Joannis XXII. Extravag. *Santa Romana*, eod. habetur, sectam, seu Religionem *Fratricellorum* sine *Beguinarum*, qui se dicebant de tertio Ordine beati Francisci, cassari: quoniam inter cæteros errores Ecclesiastica Sacramenta despiciabant. Et sub poena excommunicationis omnibus injungitur, ut nulli de cætero talem ritum assumant: & ne Episcopi ipsam concedere præsumant.

Demum in Extravag. *Ratio recta*, eodem, inter omnes mitius aliquid disponitur, nimirum, licet Beguinarum status sit propter multas rationes per Clementem V. reprobatus; permitti tamen mulieribus fide dignis, quæ nec sunt culpabiles, nec suspectæ, sub habitu Beguinarum vivere, nec esse tales per Ordinarios molestandas.

Circa istas constitutiones *not.* 1. in 3037 stitutionem novæ Religionis, sine Autoritate Sedis Apostolicæ, non modò esse illicitam, sed etiam invalidam, ejusque sectatores nullatenus esse veros Religiosos; sic Gloss. in cit. c. *Unicum* V. *professionem*, & tradit Suarez cit. l. 2. c. 16. à n. 2. id, quod etiam colligitur ex Clement. *unica*, de voto, in 6. ubi, cum quæreretur, quodnam votum castitatis Religiosum vim habeat titulo solennitatis dirimendi matrimonium? respondetur, illud, *quod emissum est in Religione per Se-*

Trrr

dem